

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ ผลของการนวดฝ่าเท้าต่อการบาดเจ็บของฝ่าเท้าในการคลอดปกติ

ผู้เขียน นางสาวเนาวรัตน์ แก้วนกสิการณ

ปริญญา พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การผดุงครรภ์ขั้นสูง)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ ดร. นวี เบาทรวง ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร. สุกัญญา ปริสัณญกุล กรรมการ

บทคัดย่อ

ถึงแม้การคลอดเป็นปรากฏการณ์ธรรมชาติ แต่การคลอดทางช่องคลอดมักเกิดการบาดเจ็บของช่องคลอดเสมอ การบาดเจ็บของช่องคลอดอาจเป็นการฉีกขาดที่เกิดขึ้นเองหรือเกิดจากการตัดฝีเย็บ ซึ่งส่งผลกระทบต่อสุขภาพของสตรีทั้งในระยะสั้นและระยะยาว การนวดฝ่าเท้าในระยะตั้งครรภ์และระยะคลอดเป็นวิธีสำคัญวิธีหนึ่งในการลดการบาดเจ็บของช่องคลอด การวิจัยเชิงทดลองนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการนวดฝ่าเท้าต่อการบาดเจ็บของฝ่าเท้าในการคลอดปกติ กลุ่มตัวอย่างคือ สตรีมีครรภ์ที่มาฝากครรภ์และคลอดบุตรที่โรงพยาบาลหนองจาง จังหวัดอุทัยธานี ระหว่างเดือนมิถุนายน ถึงเดือนกันยายน พ.ศ. 2551 เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงจำนวน 50 ราย และสุ่มเข้ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม จำนวนกลุ่มละ 25 ราย กลุ่มตัวอย่างถูกจับคู่ให้มีลักษณะเหมือนกันในเรื่อง จำนวนครั้งของการคลอด กลุ่มทดลองได้รับการนวดฝ่าเท้าวันละ 10 นาที ทุกวันตั้งแต่อายุครรภ์ 36 สัปดาห์ และได้รับการนวดฝ่าเท้าจากผู้วิจัยในระยะคลอด กลุ่มควบคุมไม่ได้รับการนวดฝ่าเท้า เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ 1) แผนการนวดฝ่าเท้า 2) แบบประเมินการบาดเจ็บของฝ่าเท้า และ 3) แบบสอบถามการยอมรับการนวดฝ่าเท้า เครื่องมือวิจัยได้รับการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน และแบบประเมินการบาดเจ็บของฝ่าเท้าได้รับการตรวจสอบความเชื่อมั่นจากการสังเกตได้เท่ากับ 1 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา สถิติทดสอบไคสแควร์ สถิติทดสอบฟิชเชอร์ และการวัดค่าความเสี่ยงสัมพัทธ์ ผลการวิจัยพบว่า:

1. อุบัติการณ์การตัดฝีเย็บในสตรีมีครรภ์กลุ่มทดลองน้อยกว่าสตรีมีครรภ์ในกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$)
  2. ระดับการนิกลาของฝีเย็บในสตรีมีครรภ์กลุ่มทดลองน้อยกว่าสตรีมีครรภ์ในกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$)
  3. สตรีมีครรภ์ที่ไม่ได้รับการนัดฝีเย็บมีโอกาสเกิดการนิกลาของฝีเย็บเป็น 1.43 เท่าของสตรีมีครรภ์ที่ได้รับการนัดฝีเย็บ (95% Confidence Interval = 1.048–1.972)
  4. สตรีมีครรภ์ที่ได้รับการนัดฝีเย็บมีอุบัติการณ์การนิกลาของฝีเย็บลดลง ร้อยละ 28 เมื่อเปรียบเทียบกับสตรีมีครรภ์ที่ไม่ได้รับการนัดฝีเย็บ
  5. สตรีมีครรภ์กลุ่มทดลองร้อยละ 87.5 ยอมรับการนัดฝีเย็บเพราะเชื่อว่าการนัดฝีเย็บมีประโยชน์ในการลดการบาดเจ็บของฝีเย็บ
- ผลการศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าการนัดฝีเย็บในระยะตั้งครรภ์ร่วมกับการนัดฝีเย็บในระยะคลอดสามารถลดการบาดเจ็บของฝีเย็บได้

Thesis Title Effect of Perineal Massage on Perineal Trauma in Normal Childbirth

Author Miss Naovarat Kweankasikan

Degree Master of Nursing Science (Advanced Midwifery)

Thesis Advisory Committee

Associate Professor Dr.Chavee Baosoung Chairperson

Associate Professor Dr.Sukanya Parisunyakul Member

ABSTRACT

Although childbirth is a natural phenomenon, trauma to the genital tract commonly accompanies vaginal birth. Genital tract trauma can be secondary to spontaneous laceration or episiotomy, which can cause short and long term morbidity for women. Antenatal and intrapartum perineal massage is an important measure to reduce genital tract trauma. The purpose of this experimental research was to examine the effects of perineal massage on perineal trauma in normal childbirth. The subjects were pregnant women who attended antenatal clinic and gave birth at Nongchang hospital, Uthaitani province from June to September, 2008. Fifty subjects were purposively selected and randomly assigned into experimental and control group, 25 pregnant women in each group, matched pair by parity. Subjects in the experimental group received perineal massage ten minutes a day from 36 weeks gestation to childbirth and also received perineal massage from the researcher during labour. Subjects in the control group did not receive perineal massage. The research instruments consisted of; 1) Perineal Massage Plan (PMP), 2) Perineal Trauma Assessment Form (PTAF), and 3) Perineal Massage Acceptance Questionnaire (PMAQ). The PMP and the PMAQ were tested for content validity by 5 experts

and the interrater reliability of the PTAF was 1. Data were analyzed using descriptive statistics, Chi-square test, Fisher exact probability test and relative risk. The results of this study revealed that:

1. Incidence of episiotomy in women of the experimental group was statistically significantly less than in women of the control group ($p < .001$).
2. Level of laceration in women of the experimental group was statistically significantly less than in women of the control group ($p < .001$).
3. Women who did not received perineal massage had 1.43 times more risk of perineal laceration than women who did (95% Confidence Interval = 1.048-1.972).
4. Women who received perineal massage showed a 28% reduction in perineal laceration compared to women who did not.
5. Women in the experimental group (87.5%) accepted the practice of perineal massage for the reason that it could reduce their perineal trauma.

The results of this study indicate that the combination of antenatal with intrapartal perineal massage can reduce perineal trauma.